

Rescriindu-l pe Caragiale: măști textuale în oglinda actualității

Autoarea studiului de față analizează unul dintre cele mai dinamice aspecte ale polemicii exegetice vizând opera de dramaturg a lui I.L. Caragiale, *actualitatea* operei. *Rescriindu-l pe Caragiale: măști textuale în oglinda actualității* scoate în evidență modul în care această temă capătă, astăzi, în lumina noilor teorii privitoare la originea operei literare, noi dimensiuni și semnificații. Fapt cu atât mai important cu cât se poate susține în prezent că, dacă William Shakespeare se dovedește fără îndoială a fi dramaturgul cel mai rescris din literatura universală, o considerație de ordin asemănător l-ar viza, în spațiul ceva mai restrâns al unei literaturi naționale precum a noastră, pe I.L. Caragiale. Acțiunea de rescriere a unui text literar, construită după toate preceptele promovate prin contribuția originală a teoriilor formaliste și structuraliste (ne referim aici îndeosebi la teoria hipertextualității, elaborată de Gérard Genette în *Palimpsestes. La littérature au second degré* și la teoria bahtiniană a dialogismului), l-a preocupat și pe profesorul universitar și criticul Ioan Constantinescu. În chip de dramaturg de această dată, el oferă o interpretare modernă și inspirată personajelor și acțiunii din *Conu' Leonida față cu reacțiunea*. În *Bisidentul*, piesa care urmărește îndeaproape paradigma dramei comice a lui Caragiale, se întrevede și o predispoziție interesantă către un nivel metaforic al înțelegerii: Ioan Constantinescu nu și-a propus, credem, să dezvăluie adevăruri ale dramaticii rupturi ideologice din decembrie '89; mai degrabă îl vedem interesat să arate publicului latura conspiraționistă a intelectualului și drama pe care acesta o trăiește în tulburii ani '90, forțat fiind să se adapteze unui sistem în care nu se mai regăsește. Prezentul studiu demonstrează cum parodia construită după un model la care se face referire explicit, după cum e cazul *Bisidentului*, nu se dorește a fi una malițioasă, demolatoare; dimpotrivă, își respectă și chiar își onorează modelul, contribuind la noi forme de receptare a operei literare.